

Wonen en werken: regionale inkomensherverdeling

Auteur(s):

CBS

Samengesteld in samenwerking met de sectie Ruimtelijke Economie van de Rijksuniversiteit Groningen

Verschenen in:

ESB, 83e jaargang, nr. 4159, pagina 527, 26 juni 1998

Rubriek:

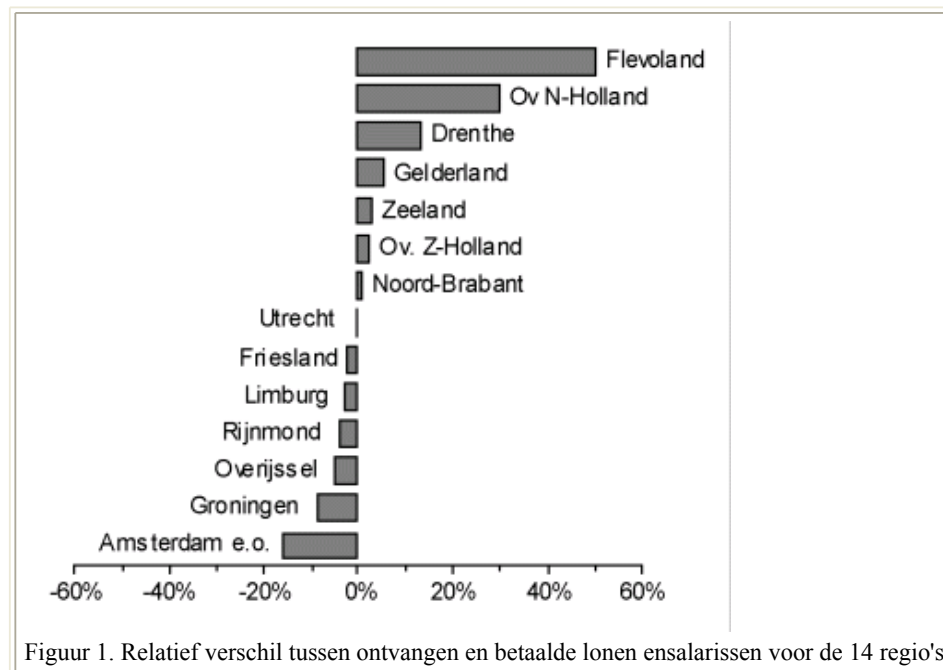
Statistiek

Trefwoord(en):

economie, samenleving, ruimtelijke, regionale, samenwerking

De meeste werknemers werken in hun eigen regio, maar er is ook een groot aantal werknemers dat tussen de woon- en werkregio pendelt. Naast de files heeft dit ook een andere invloed op de (regionale) economie: herverdeling van inkomen en bestedingen over regio's. Omdat woon- en werkregio niet altijd samenvallen, komt een deel van de door de bedrijven uitbetaalde lonen en salarissen in een andere regio terecht. Gevolg hiervan is dat het betaalde loon in een regio (een belangrijk deel van het 'bruto regionaal product') geen volledig beeld geeft van de welvaart in een regio, en dus ook niet van welvaartsverschillen tussen regio's. Door pendel vindt er regionale inkomensherverdeling plaats.

In [figuur 1](#) wordt voor veertien regio's het relatieve verschil weergegeven tussen de door inwoners van een regio ontvangen, en de in die regio betaalde lonen en salarissen. Regio's waar relatief meer lonen en salarissen worden betaald dan er worden ontvangen zijn de regio's waarin traditioneel sprake is van een grote mate van instroom van werknemers. Amsterdam en omstreken bijvoorbeeld, en de provincie Groningen waarin de stad Groningen de belangrijkste arbeidslocatie is, ook voor de omliggende provincies. Aan de andere kant zijn er gebieden, waarin er een relatief groot saldo van uitgaande en inkomende pendel bestaat. Bovenaan staat Flevoland waar 50 procent meer loon wordt ontvangen door de inwoners van Flevoland dan er door de bedrijven in Flevoland wordt uitbetaald. Ook Drenthe, waarin een aanzienlijk deel van de in Groningen werkzame personen woont, laat een aanzienlijk verschil zien tussen beide inkomensvormen.

Het dagelijkse woon-werkverkeer zorgt binnen Nederland dus voor een herverdeling van inkomen over de regio's. De omvang van deze herverdeling, is af te leiden uit [tabel 1](#). Hierin wordt per regio het aandeel van de betaalde lonen door bedrijven in de totale nationale loonsom (f 256 miljard) en het aandeel van de ontvangen lonen en salarissen door inwoners in de totale lonen en salarissen gegeven. In de regio 'Amsterdam e.o.' wordt iets meer dan 14 procent van de lonen in Nederland uitbetaald. Daarentegen wordt net iets minder dan 12 procent van de lonen in Nederland door inwoners in dit gebied ontvangen, een verschil van bijna 6 miljard gulden. Ook het 'saldo' voor Overig Noord-Holland is aanzienlijk. De absolute omvang van de herverdeling rond Flevoland, Groningen en Rotterdam is veel geringer.

Tabel 1. Regionale aandeel in totale betaalde lonen en salarissen versus regionale aandeel in totale ontvangen lonen en salarissen

	Lonen en salarissen			Brp
	betaald	ontvangen	saldo	
	%	%	f mrd	f mrd
Flevoland	1,1	1,6	1,4	6,4
Overig N-Holland	4,3	5,7	3,3	23,8
Amsterdam e.o.	14,1	11,9	-5,8	72,2
Overig Z-Holland	13,9	14,3	0,9	74,7
Groot-Rijnmond	9,3	8,9	-1,0	56,6
Noord-Brabant	14,6	14,8	0,3	82,9
Drenthe	2,3	2,6	0,8	14,3
Friesland	3,0	3,0	0,0	18,3
Groningen	3,4	3,1	-0,7	27,0
Utrecht	8,0	8,0	0,0	40,7
Overijssel	6,1	5,8	-0,8	33,7
Limburg	6,7	6,5	-0,5	36,6
Gelderland	11,0	11,6	1,5	59,3
Zeeland	2,1	2,2	0,1	13,4
Totaal	100,0	100,0	0,0	559,9

Cijfers over lonen en salarissen zijn gebaseerd op de *Sociaal-economische Rekeningen* voor 1992.
Cijfers voor het Brp (Bruto regionaal product) komen uit de *Regionale economische jaarcijfers 1994*.